S. Andreas - 8ste Zondag door het Jaar - 2 maart 2025

Thema: De mens uniek

Inleiding

In de lezingen vandaag staan zomaar wat teksten bij mekaar, lijkt het. Toch springt er één gedachte uit volgens mij: Elke mens is uniek; niet één mens in de hele wereld is gelijk aan een tweede; “Gott schuf die Menschen als Originalen und keiner ist dem anderen gleich “, zongen wij in de WoCo viering twee weken geleden. Dit feit van ‘uniek-zijn’ is zó’n sterke bron van inspiratie, dat ik dáár met u over wil nadenken.

Eerste lezing, Sirach 27

Als men de zeef schudt, blijft het kaf; in het spreken ontdekt men het boze van de mens. Het werk van de pottenbakker wordt beproefd door de oven; en de mens door wat hij zegt in het gesprek. Aan de vruchten van de boom herkent men de boomgaard, aan de woorden van de mens zijn gezindheid. Prijs daarom geen mens vóórdat hij gesproken heeft, want eerst op grond daarvan kan men een mens beoordelen.

Evangelie

In die tijd hield Jezus zijn leerlingen deze gelijkenis voor: ‘Kan soms de ene blinde de andere leiden? Vallen dan niet beiden in de kuil? De leerling staat niet boven zijn meester; maar hij zal ten volle gevormd zijn, als hij is gelijk zijn meester. Waarom kijkt gij naar de splinter in het oog van uw broeder, en waarom slaat gij geen acht op de balk in uw eigen oog? Hoe kunt gij tot uw broeder zeggen: Broeder laat mij de splinter uit uw oog halen, terwijl gij de balk in uw eigen oog niet opmerkt? Huichelaar, haal eerst de balk uit uw eigen oog, dan zult ge scherp genoeg zien om de splinter te kunnen verwijderen die in het oog van uw broeder zit. Er bestaat geen goede boom die zieke vruchten voortbrengt, en evenmin een zieke boom die goede vruchten voortbrengt. Een boom kent men immers aan zijn vruchten; men plukt geen vijgen van dorens, men oogst geen druiven van een

braamstruik. Een goed mens brengt het goede te voorschijn uit de schat van de goedheid van zijn hart, maar een slechte brengt het slechte tevoorschijn uit de slechtheid van zijn hart. Want waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over.'

Overweging

In mijn priesterleven heb ik vaak gesproken over de mens als medeschepper van God. Het werd me gaandeweg steeds duidelijker dat dit geen sprookje is. In de schepping van het heelal (kosmos, universum) kan/moet iedere mens zijn/haar unieke stukje bijdragen, want iedere mens is uniek. Dit is een feit, en als je dat tot je laat doordringen een geweldige bron van inspiratie. Daarom wil ik het vandaag dáárover hebben! Ik ga het proberen aan de hand van míjn mensbeeld, míjn godsbeeld en míjn wereldbeeld.

Mijn mensbeeld. De mens wordt geboren en sterft op een bepaalde dag. De tijd die hem/haar is toebedeeld, tussen dat begin en dat einde, is van hem/haar, van niemand anders, uniek dus. Hij krijgt bij zijn geboorte (ik gebruik graag het beeld van een 1000 stukken legpuzzel) een puzzelstukje voor een mooiere wereld, dat hij op het einde weer moet inleveren. Dat is zijn levensopdracht, zijn verantwoordelijkheid, ook uniek dus.

De Spaanse theoloog Raimon Panikkar zegt: "Als jij die specifieke rol die jou toebedeeld is niet vervult, ontstaat er een gaping in de kosmos. Niemand anders kan dat voor jou doen: geen ander kan doen wat jij niet gedaan hebt; die gaping blijft er altijd, en dat is zonde, sund zeggen ze in Brabant." Doodzonde zal dan wel eeuwig-sund zijn, of hel.

Mijn wereldbeeld. De wereld, waarin wij mensen leven, moet mooier worden, leefbaarder. Iedere mens heeft de taak om daaraan zijn/haar bijdrage te leveren. Die eigen bijdrage is dus iets anders dan wat die ene aan de top zegt; ook iets anders dan wat die ene in de groep die altijd aan het woord is zegt, maar het is dat wat specifiek van mij is,

van jou, van iedereen, van óns samen dus. ‘Mens worden, vooral sámen mens worden, is een boeiend avontuur vol creativiteit en wederzijdse verrijking’, zegt Panikkar. Een perfecte gemeenschap luistert naar wat iedere unieke persoon bij te dragen heeft, en vertrekt vandaaruit voor de volgende stap.

Mijn godsbeeld. Ik heb er geen beeld bij, niet een driehoek met dat oog erin, niet een oude man met witte haren. Ik zie hem niet buiten onze wereld, niet buiten onze kosmos**.** Hij is bij ons, in ons midden, of tussen ons in, vraag me niet precies hoe. Een beeld van God kán ik niet hebben; dat gaat immers alle begrip te boven; ik praat daarom liever van ‘iets goddelijks’ ; ‘iets goddelijks’ zet me op het spoor; dat is iets wat mij te boven gaat maar waar ik me iets bij kan voorstellen; ik kan dat in/tussen mensen zien gebeuren; ik weet dan in welke richting ik het moet zoeken. Ik voor míj denk aan Aleksei Navalny, aan zijn vrouw Joelia, aan Oscar Romero, aan Nelson Mandela, aan Maarten Luther King.

Lieve mensen, dit wilde ik vandaag met u overwegen. Misschien moet ik het hierbij laten, maar toch even dit: Verleden week ging het over de liefde tot de vijand, tot de niet-christenen, die de christenen vervolgen. Vandaag gaat het , meen ik, over de verhoudingen binnen de gemeenschap, dus tussen de broeders/zusters onderling. Jezus doet een beroep op ons om vanuit ons eigen hart te praten, dus nooit-en-te-nimmer te oordelen, te veroordelen of zelfs te vóóroordelen. Hij geeft een paar beelden, die dat illustreren: de blinde leider, de splinter en de balk, de vruchten van de boom; die laten zien, wat er binnen in mij leeft: misschien is daar nog wel werk aan de winkel voor ieder van ons. Amen.